

Verklaar moslims de vrede

Tineke Yürümez-Kroon

De auteur van het boek *Verklaar moslims de vrede*, Christine Mallouhi, is van Australische afkomst en getrouwd met Mazhar, een Syrische christen, die uit een islamitische familie komt. Zij had zelfs gebeden om een Arabische echtgenoot! Mazhar en Christine wonen in Libanon en hebben heel wat culturele en godsdienstige verschillen leren overbruggen. Ze leven als volgelingen van Jezus in een moslimomgeving. Mazhar is o.a. betrokken bij het uitgeven van christelijke boeken voor moslimse lezers.

Christine Mallouhi gaf haar boek een pregnante titel mee: *Waging Peace on Islam* (vrede verklaren aan de islam). Juist in deze tijd, waarin moslims al snel met allerlei enge praktijken in verband worden gebracht, is een gepassioneerd pleidooi om onze visie op de islam en moslims eens goed onder de loep te nemen geen overbodige luxe. Steeds weer ergert Mallouhi zich aan de volslagen onjuiste en vaak op angst gebaseerde ideeën over moslims en de islam zoals deze onder westerse christenen opgang doen. De negatieve beeldvorming die met name na 9/11 wereldwijd versterkt is, wil ze ondergraven door vele positieve en hartverwarmende ervaringen met moslims te beschrijven, en daarnaast de islam ook theologisch voor christenen door te lichten. De beste manier om muren van wantrouwen af te breken, is de mens aan de andere kant persoonlijk te ontmoeten, zo luidt haar devies. Om die reden kan het boek hier in Nederland een aardig tegenwicht vormen voor de vaak negatieve berichtgeving in de media over geweld, criminaliteit en integratieproblemen onder moslims en allochtonen. En het daagt de lezer(es) uit om zelf vriendschappen te sluiten met moslims. Ze lijken immers meer op ons dan we vermoeden...

Dit alles wil niet zeggen dat Christine Mallouhi alleen maar positiefs te melden heeft. Haar leven in de islamitische wereld is niet altijd van een leien dakje gegaan; zo werd haar man bijvoorbeeld in Egypte opgepakt en het land uitgezet. Maar het waren toen haar moslimse vrienden en vriendinnen die haar hulp boden, toen ze met haar twee zoons enigszins ontredderd achterbleef, terwijl de Golfoorlog op het punt stond uit te breken.

Christine Mallouhi schrijft gedreven en levendig, en heeft als leidraad het bezoek gekozen dat Franciscus van Assisi ten tijde van de kruistochten bracht aan de sultan in het vijandelijke kamp van de moslims. Het eerste hoofdstuk heet dan ook 'In het voetspoor van Franciscus'. Franciscus blijkt veel meer in zijn mars gehad te hebben dan alleen een wat dwaas omgaan met vogeltjes en een overdreven aandoende liefde voor de natuur. Hij is tevens de man van het gebed om vrede, dat we op zondag in de kerk zingen: 'Make me a channel of your peace'. Dit hoofdstuk biedt daarom een hernieuwde kennismaking met velerlei onderbelichte facetten van Franciscus van Assisi. Mallouhi opent zo een wereld en een manier van samenleven, van onderweg zijn met moslims, die je mond zo nu en dan van verbazing doet openzakken. 'Dus zo kan het ook?' verzucht je dan verwonderd, opgelucht of ongelovig.

Haar visie op de problematiek rond Israël en de Palestijnen wordt gekleurd door een sterke sympathie voor de Palestijnen - onder wie zich ook vele christenen bevinden - die in de positie van de underdog verkeren. 'De volgelingen van Jezus zijn geroepen te zorgen voor de verstotenen en verdrukten' (p.139). Ook hier geeft ze veel indrukwekkende voorbeelden. Ze had haar standpunt nog krachtiger kunnen onderbouwen door ook een meer theologische visie op het 'belofde land' en 'het uitverkoren volk' te ontwikkelen, die christen-zionisten de wind wat uit de zeilen zou nemen. (Wie in deze materie geïnteresseerd is kan het bijzonder zorgvuldig geschreven boek *Wiens belofde land?* van de Britse auteur Colin Chapman ter hand nemen, uitgegeven bij Kok, Kampen.)

Opmerkelijk - ook in de Nederlandse context - is wat Christine Mallouhi te zeggen heeft over sociale gerechtigheid: 'Blijf ik zwijgen als mensen gediscrimineerd worden in het westen? Zei Jezus iets over mensenrechten en gerechtigheid? Een goede manier om bruggen te bouwen naar andere godsdiensten is gezamenlijk actief betrokken te zijn bij het oplossen van sociale problemen' (p. 153). 'We moeten ook de rechten van andere gelovigen waarborgen en hun toestaan dat zij er een andere overtuiging op na houden. Daarom zijn we ook geroepen moslims of andere gelovigen te verdedigen als zij worden vervolgd zoals dat af en toe gebeurt in westerse landen' (p.159). Daarbij benadrukt ze dat organisaties die informatie verstrekken over vervolging van christenen in islamitische landen zeer zorgvuldig moeten onderzoeken hoe de situatie in het desbetreffende land precies is, en of inmenging van het westen zinvol kan zijn of averechts zal werken. Soms maakt de vervolging deel uit van etnische of politieke spanningen, en worden niet alleen christenen, maar ook anderen onheus bejegend.

Het boek van Mallouhi is geen gestructureerd handboek waaraan we theoretische kennis over de islam kunnen ontleen. In hoofdstuk 6, met de titel 'Een moslim die op mij lijkt' vertelt ze de lezer echter wel veel ins en outs van het geloof van moslims. Onderwerpen als gebed, vasten, de relatie met God, *djihaad*, de sluier en zonde komen aan de orde. 'Als wij de barrières van angst overwinnen en moslims persoonlijk benaderen, zullen we merken dat zij niet die buitenaardse wezens zijn, maar mensen net als u en ik,' is het advies waarmee de auteur dit hoofdstuk afsluit.

En hoe moet het dan met het evangelie? Het zal allereerst onszelf moeten veranderen. Mallouhi citeert een publicatie van de hedendaagse Franciscanen, die 'de geest van superioriteit afleggen die zo gauw leidt tot het verheffen van de christelijke cultuur boven die van de ander. Christus vernederde zichzelf uit dienstbaarheid. Wij kunnen als broeders en zusters voor moslims worden door onze liefde voor hen te tonen, door te delen in hun vreugde en verdriet en door attent te zijn op zaken die voor hen gevoelig liggen. Dit zal ons ook helpen om gettomuren af te breken en in het algemeen belang samenwerking met moslims te zoeken in plaats van onze eigen projecten te beheren' (p. 280-281).

Zevenhonderd jaar na de ontmoeting van Franciscus met de sultan staan ook wij voor de keuze: 'Heffen wij een strijdkreet aan tegen moslims en lanceren wij een geestelijk offensief tegen hen, of gaan wij hen tegemoet met de blijde boodschap van vrede?' (p. 273). Hierbij mag de handelwijze van Franciscus onze leidraad zijn: 'Hij zag moslims niet als een beangstigend cultureel bolwerk. Hij zag slechts mensen voor wie Christus bereid was te sterven. Zodra wij mensen proberen in hokjes te stoppen, riskeren we dat we gaan manipuleren. Onze focus is Christus, niet evangelisatie, niet succes, niet strijd. Franciscus toonde Christus aan de mensen waar hij naar toe ging. Als Gods Geest in christenen woont, dan zullen we anderen aanraken met deze schat. Evangelisatie betekent dat je de boodschap van Christus in je leven tot uiting brengt. Daar bestaat geen formule of strategie voor. Hoe kan een levende relatie nu gevangen worden in een formule? Strategie hoort bij het slagveld...' (p. 303).

N.a.v. Christine A. Mallouhi

Verklaar moslims de vrede

Uitgeverij Medema en Ark Boeken, Vaassen/Amsterdam 2002

ISBN 90 338 1808 6

316 pag.